

- *Bibliografía y fuentes*, con el sistema de abreviación utilizado en la página web.
- *Autoría* (de la síntesis hispánica, del étimo, de los topónimos, con indicación de las contribuciones).

En el congreso también se formuló un proyecto de estructura onomasiológica: del significado al étimo, ejemplificada con el concepto ‘iglesia’, que se expresó con las voces BASÍLICA y *ECLESIA y, parcialmente, con un fitotopónimo (*quercus robur* → lat. ROBŌRE, prer. CARVALIU) y con adjetivos (‘rojo’ → lat. RŪBEA/RŪBEU, vasco GORRI).

Por otra parte, se sentaron las bases para el tratamiento homogéneo de los sufijos en la aplicación, tanto los romances (José Luís Ramírez) como los árabes (Robert Pocklington), estos especialmente frecuentes, como resulta visible, en la mitad meridional de la península.

Finalmente, tuvo lugar una exposición bibliográfica de la toponimia gallega (de la colección «Terra nomeada», de la Real Academia Galega, y del Instituto da Lingua Galega), y se presentaron varios volúmenes relacionados con el proyecto: los resultantes de los congresos del año 2024 y un manual para el estudio de la toponimia árabe hispánica (Pocklington 2025).

En definitiva, el V Congreso del Toponomasticon Hispaniae supuso un impulso a la preparación de la estructura en que se basará el volumen de muestra de las posibilidades y avances del proyecto. Además, como ocurrió en las últimas ocasiones, las relaciones interpersonales directas favorecen y promueven los resultados científicos. Por tanto, el balance final del congreso se puede considerar muy positivo, tanto por la calidad de las contribuciones como por lo vivo del debate. Se demostró la fortaleza del proyecto y la voluntad decidida de seguir avanzando en él.

Ana BOULLÓN
Instituto da Lingua Galega
Universidade de Santiago de Compostela

Referencias

- CANO, Ana María / GERMAIN, Jean / KREMER, Dieter (2007): *Dictionnaire historique de l'anthroponymie romane Patronymica Romanica (PatRom)*, vol. I. 1 *Introductions. Cahier des normes rédactionnelles. Morphologie. Bibliographies*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- POCKLINGTON, Robert (2025): *Pautas para el estudio de la toponimia árabe hispánica*. València: Editorial Tirant Lo Blanch.

Jornada «La sociolingüística en l'espai occitanocatalà: reptes, mirades i possibilitats per al diàleg» (Barcelona, 20 de juny del 2025). — El divendres 20 de juny de 2025 es va celebrar, a la Sala Nicolau d'Olwer de l'Institut d'Estudis Catalans, la jornada «La sociolingüística en l'espai occitanocatalà. Reptes, mirades i possibilitats per al diàleg».

La jornada, concebuda com un seguit de xerrades al llarg del matí, va ser organitzada per la Societat Catalana de Sociolingüística i la Càtedra Carme Junyent de la Universitat de Mons. Va consistir essencialment en quatre intervencions, dues de més extenses, en format de ponència, i dues de més breus, en format de comunicació, a l'entorn de la sociolingüística catalana i l'occitana. En tots quatre casos, les intervencions van anar seguides de discussió.

La primera de les ponències va anar a càrrec de Joan Pujolar (Universitat Oberta de Catalunya): «La sociolingüística valenciana: Aracil, Ninyoles, i la qüestió minoritària». El mateix Pujolar va fer una breu introducció prèvia, que va traçar les línies generals del context sociolingüístic occità, al qual calia fer referència constant en parlar en termes comparatius. La intervenció de Pujolar va desplegar una caracterització de les aportacions de Lluís Vicent Aracil i de Rafael Lluís Ninyoles amb tot el conjunt de

punts de partida comuns i de trajectes divergents. En aquest conjunt, l'atenció al cas occità és també rellevant, especialment en la revisió del concepte de bilingüisme en l'obra d'Aracil, i l'anàlisi de les funcions (i disfuncions) socials de la llengua i les funcions lingüístiques de la societat.

La ponència de James Costa (Université Sorbonne Nouvelle), en occità, es va ocupar del mateix període que havia abordat Pujolar: «La sociolingüística occitana dempuèi leis annadas 1970: Una vision materialista de la minorizacion, de l'emancipacion, e de la revitalizacion lingüistica». En aquest cas fent atenció al desenvolupament d'una sociolingüística occitana que, per la seua banda, es mira també allò que es fa en el context català. Sens dubte, la figura més rellevant en aquest sentit és Robèrt Lafont, del qual ens arriba una revisió del concepte de diglòssia; en Lafont, la diglòssia s'allunya de la concepció estàtica que la caracteritza en una primera definició, i fins i tot en desenvolupaments més tardans com el que trobem en Fishman. La sociolingüística de Lafont té un component més clarament polític, resultat d'una anàlisi de les dinàmiques històriques que expliquen l'estat de coses, i en aquest sentit és una sociolingüística conflictual que es connecta en un marc compartit entre els àmbits occità i català.

La discussió que va seguir la intervenció de Costa va donar peu a una comparació entre Aracil i Lafont, i també amb Joan Fuster com a intel·lectual no acadèmic però clarament rellevant en la reflexió sociolingüística.

En la comunicació que va anar a càrrec de Jordi Suïls i Helena Torres-Purroy (Universitat de Lleida) es va parlar de «Política lingüística familiar i socialització en occità a la Vall d'Aran i les valls occitanes del Piemont». Aquesta comunicació exposava els primers resultats d'un projecte de recerca que contempla diverses situacions de minorització extrema, i els processos de transmissió de les llengües concernides en cada cas, dins del context familiar. Les situacions a l'Aran i al Piemont són prou diferents però al mateix temps mostren semblances, especialment en el moment actual de la transmissió, i més específicament pel que fa a les dinàmiques que detectem entre els adolescents.

Específicament dedicada al cas aranès, una darrera comunicació va anar a càrrec de Camille Marvin (Universitat Oberta de Catalunya-Université de Mons), en occità: «Es écoles araneses: qüestions d'includiment e legitimitat». Marvin ha dut a terme observació participativa en escoles araneses, tot fent un seguiment de situacions de plurilingüisme i observant els discursos que, a l'entorn d'aquesta realitat, es poden trobar dins del col·lectiu de docents, entre els progenitors, i també entre els alumnes mateixos. Les conclusions apunten a un marc interpretatiu que inclou elements no estrictament lingüístics i no estrictament centrats en el rol de la llengua minoritzada. El discurs en termes de conflicte és revisable i demana una nova concepció centrada en l'alumne i la complexitat del context social. Cal passar d'una visió conflictual cap a una altra que, des de l'interès educatiu, faci del contacte de llengües un medi propiciatori per al desenvolupament sociocultural dels infants.

La jornada es va cloure amb una discussió on es van remarcar les mancances i els assoliments significatius de l'escola aranesa, i les necessitats de suport que hi són manifestes.

El conjunt d'intervencions i discussions va permetre posar de relleu els reptes que, per a un futur immediat, planteja l'estudi sociolingüístic dels contextos occità i català, i l'interès d'afrontar-lo amb un enfocament comparatiu i col·laboratiu. També va permetre explicitar el lligam entre els desenvolupaments primers de la disciplina i les línies de recerca més innovadores.

Jordi SUÏLS SUBIRÀ
Universitat de Lleida

XXV Congreso Internacional do Atlas Linguistique Roman (Santiago de Compostela, 18-20 giugno 2025). — Questa manifestazione internazionale, egregiamente organizzata da Manuel González González, presidente del Comitato galiziano e membro del comitato di redazione dell'*Atlas Linguistique Roman (ALiR)*, è stata per i membri di questo cantiere di studi romanzi la quarta